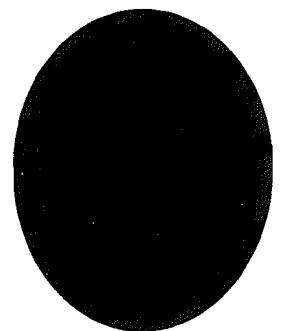

GUYOT
YOT

GOOT
YOU

OKTOBER 2004

GUYOT YO!

Jullie gaan meedoen aan een theaterproject.

Dat heet **GUYOT YO!**

Waar gaat dat project over?

De naam zegt het al: het gaat over Guyot, de oprichter van jullie instituut.

En het gaat over rappen. Rappers gebruiken het woord YO in hun raps. YO is een woord om de aandacht te trekken.

Zoals doven elkaar aantikken, zwaaien, het licht aan- en uitdoen of op de tafel slaan.

GUYOT YO! gaat dus over dovencultuur en over jongeren-cultuur. Maar wat is cultuur? Daarover gaat hoofdstuk 1.

En wat hebben Guyot en rappers met elkaar te maken?

Henri Daniël Guyot leefde van 1753 tot 1828.

Hij is dus allang dood. Hij hoort thuis in een geschiedenisboek of in een museum.

Zo'n stoffige oude man in rare ouderwetse kleren heeft toch niets te maken met moderne rappers?

Guyot is 250 jaar geleden geboren en allang begraven.

Rappers zijn jonge mensen die nu leven. En toch lijken Guyot en rappers op elkaar.

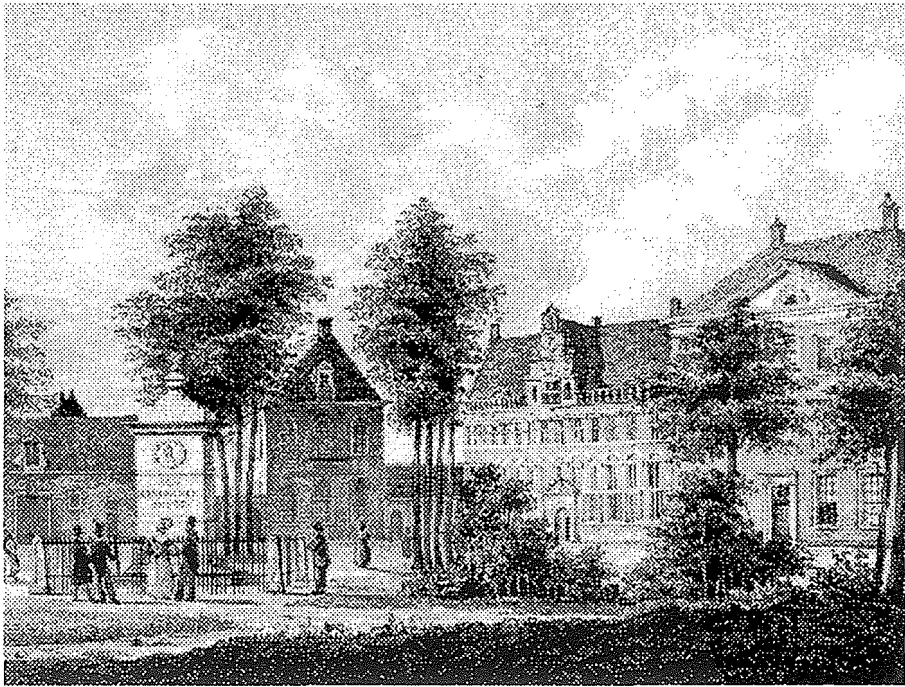
Henri Daniël Guyot, Pierre Desloges en de rappers van nu zijn opstandige, kritische mensen.

Hoofdstuk 2 gaat over Henri Daniël Guyot en over Pierre Desloges. Zij leefden in dezelfde tijd. Henri Daniël Guyot was horend en Pierre Desloges was doof.

Hoofdstuk 3 gaat over rap en rappers.

In hoofdstuk 4 staat het programma van de workshops.

Hoofdstuk 5 vertelt over de theatervoorstelling die jullie gaan maken.

Guyotplein anno 1834

HOOFDSTUK 1

CULTUUR

Dovencultuur

Hoe gebaren we dat?

We maken het gebaar voor *doof* en het gebaar voor *cultuur*.

Maar wat is cultuur?

Waar komt het woord cultuur vandaan?

Uit het Latijn: *cultura*.

Het Latijn is de taal van de Romeinen.

Latijn wordt tegenwoordig niet meer gesproken.

Daarom noemen we Latijn een 'dode' taal.

Wat betekent *cultura*?

Cultuur is alles wat door mensen gemaakt of bedacht is.

Cultuur is alles wat niet natuur is.

Cultuur staat naast natuur. En soms tegenover natuur.

Mensen ploegen de aarde om en zaaien bijvoorbeeld graan.

Dat noemen we het land in cultuur brengen.

Mensen bouwen huizen en steden, mensen maken straten en snelwegen.

Mensen halen ijzererts uit de grond en maken ijzer en staal in de hoogovens.

Mensen hakken ruwe diamant uit de rotsen, slijpen de diamant en zetten die in een ring.

Alles wat mensen met de bodem, de aarde doen en eruit halen, heet *materiële cultuur*.

Mensen bedenken ook manieren om met elkaar om te gaan.

Mensen hebben het huwelijk bedacht, als verbond tussen man en vrouw, of tussen twee mannen en twee vrouwen.

Mensen voeden kinderen op. Mensen geven onderwijs.

Mensen hebben de democratie bedacht. Dat is de manier waarop een land wordt bestuurd.

Alle verschillende manieren van met elkaar omgaan noemen we *sociale cultuur*.

Mensen bestuderen zichzelf en de wereld. De studie van mensen en volkeren heet bijvoorbeeld antropologie.

De studie van kinderen heet pedagogie.

De studie van de natuur heet natuurkunde. Enz. Al die studies samen heten *wetenschap*.

Mensen maken ook schilderijen, beelden, videoclip, muziek, foto's, films, dans, gedichten, romans enz. Dat wordt *kunst* genoemd.

Mensen geloven in een of meer goden. Ze geloven bijv. in Allah of in God.

Dat wordt geloof of *religie* genoemd.

Wetenschap, kunst en religie worden *geestelijke cultuur* genoemd.

Dovencultuur

De dovencultuur is de cultuur van doven. Maar zijn dove mensen dan zo anders? Ja en nee.

Dove mensen leven net als horende mensen. Doven en horenden eten, wonen, hebben kleren aan, stemmen, trouwen, werken, gaan naar school enz. Wat is dan het verschil? Het belangrijkste verschil is de taal van doven, de gebarentaal en alles wat daarmee te maken heeft (poëzie, theater, verhalen vertellen, moppen).

En dan is er nog een verschil, namelijk in de manier van met elkaar omgaan. Doven kennen elkaar vaak van jongs af aan, omdat ze op dezelfde dovenscholen hebben gezeten. Ze gaan in hun vrije tijd veel met elkaar om. Ze hebben bijvoorbeeld een motorclub voor doven of een jongerenclub. Ze zoeken elkaar op in hun vrije tijd en gaan samen uit, bijvoorbeeld naar Sense. Doven hebben ook meer internationale contacten dan horenden. Bijna alle doven kennen wel doven uit het buitenland.

In de dovenwereld voelen doven zich niet gehandicapt, alleen in de horende wereld. Doven zien zichzelf dan ook als een *culturele minderheid*.

Een culturele minderheid is een kleine groep mensen (minderheid) met een eigen cultuur.

In de dovengemeenschap zijn doven met een kleine d en Doven met een hoofdletter D. Doven met een kleine d zijn doven die zich zoveel mogelijk als horenden gedragen. Ze proberen als dove niet op te vallen, vooral niet met gebarentaal. Ze vinden het niet nodig om contact te hebben met andere doven.

Ze komen dan ook bijna nooit op bijeenkomsten van doven.

Doven met een hoofdletter D zijn trots op hun eigen taal en cultuur. Zij komen op voor hun eigen belangen. Ze zijn kritisch en zelfbewust.

Jongerencultuur

Ook jongeren hebben een eigen cultuur. Ze dragen andere kleding dan volwassenen. Ze houden van andere muziek. Ze gaan uit op andere plaatsen. Ze gebruiken soms andere woorden (of gebaren). Jongeren verzetten zich vaak tegen volwassenen. Ze hebben kritiek op hoe volwassenen met de wereld en met jongeren omgaan. Rap is onderdeel van de jongerencultuur. In de rapteksten laten rappers weten welke kritiek ze hebben op de wereld.

De jongerencultuur wordt wel een *subcultuur* genoemd.

Charl. Mich. de l'Épée

Abt en Leeraar
der
Doofstommen
te
Parys.

Geboort 1712
Overl. 23 Dec. 1789

Portret van de abt. L. de l'Épée 1712

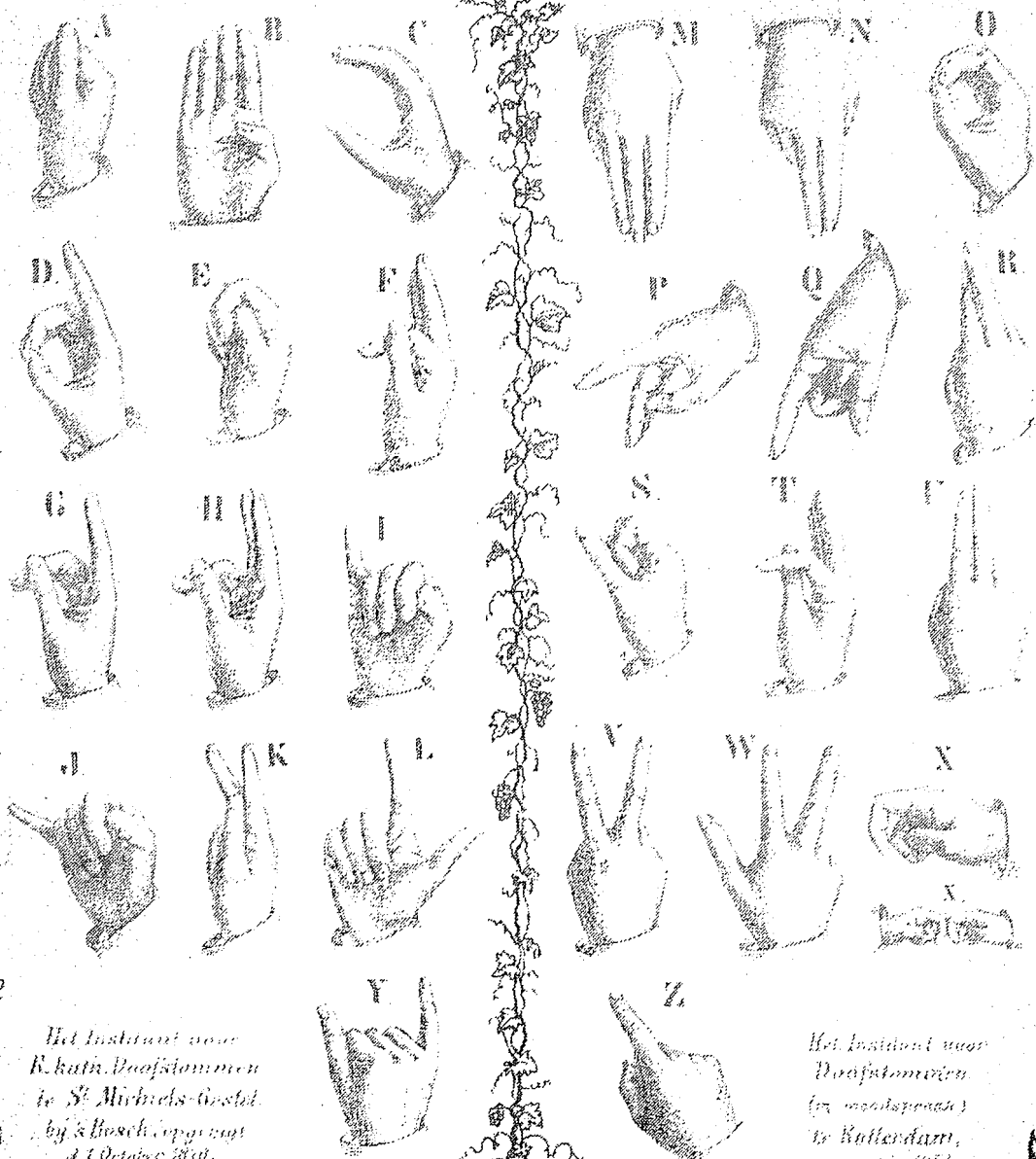
Hend. Dan. Gujot
Stichter van het
Instituut voor
Doofstommen
te
Groningen.

geb. 31 Nov. 1733
Overl. 10 Jan. 1808

Portret van de stichter H. D. Gujot 1733

Het Hand - Alphabet.

Het Instituut voor
Kath. Doofstommen
te St. Michaels-Gestel
bij 's Bosch, opgericht
d. 1. October 1810.

Het Instituut voor
Doofstommen
(in woordspreek)
te Rotterdam,
opgericht in 1851.

Opgedragen door Franc. R. Laurens,
doofst. te Rotterdam 1872.

HOOFDSTUK 2

HENRI DANIEL GUYOT en PIERRE DESLOGES

Henri Daniel Guyot

Henri Daniel Guyot leefde van 1753 tot 1828.

Op 25 november 2003 was het 250 jaar geleden dat Henri Daniel Guyot in België werd geboren in een dorpje ten noordoosten van Luik.

Hij ging studeren aan de Hogeschool van Franeker in Friesland voor predikant.

In 1777 ging hij in Dordrecht werken als dominee.

In 1781 verhuisde hij naar Groningen. Daar werkte hij heel hard als dominee.

In 1784 ging hij naar Parijs en ontmoette hij Abbé de l'Épée.

Abbé de l'Épée had een dovenschool in Parijs opgericht.

Guyot was erg onder de indruk van het werk van Abbé de l'Épée. Op de school in Parijs werden gebaren gebruikt. Abbé de l'Épée was horend, maar kon goed gebaren. Er waren ook dove onderwijzers op de school. De lessen werden gegeven in gebarentaal. Guyot werd leerling van Abbé de l'Épée.

Teruggekomen in Groningen ging Guyot lesgeven aan twee dove leerlingen. Dat waren Grietje van Dijken, een jonge vrouw van 23, en Izaäk Hartog, een jongen van 17.

Guyot was een voorstander van de gebarentaal en het handalfabet. Hij leerde zijn twee leerlingen om *brood* te spellen. En daarna het gebaar voor brood. In die tijd hielden de mensen het hele brood tegen de borst om er een snee van af te snijden. Daar komt waarschijnlijk het naamgebaar voor Guyot vandaan! In het begin betaalde Guyot het onderwijs aan zijn leerlingen voor een deel zelf.

Op 14 april 1790 richtte Guyot met een paar vrienden 'een instituut voor doven en stommen op'. Dat was het begin van het Koninklijk Instituut voor Doven H.D. Guyot.

Elke woensdag gaf Guyot een openbare les.

Mensen die belangstelling hadden voor het onderwijs aan doven mochten komen kijken. Dove leerlingen lieten dan aan het publiek zien wat ze allemaal hadden geleerd.

Ze beantwoordden vragen, voerden opdrachten uit en speelden soms pantomime. Guyot hoopte natuurlijk dat die mensen geld zouden geven voor de dovenschool.

Guyot had een goed contact met zijn leerlingen. Zelfs als de leerlingen van school af waren, schreven ze nog brieven aan Guyot. Hij beantwoordde die brieven trouw.

Hij steunde de leerlingen ook in het ontwikkelen van hun talenten. Zijn dove leerling Johannes Mörser kon bijvoorbeeld goed tekenen. Hij tekende in 1790 het handalfabet. Eelke Jelles Eelkema, ook een dove leerling, kon mooi schilderen. In het Rijksmuseum in Amsterdam hangen enkele schilderijen van hem. Er zijn niet zoveel door Guyot geschreven teksten bewaard.

Guyot schreef soms in het Frans, maar meestal in het Nederlands. Niet in modern Nederlands, maar in ouderwets Nederlands. Hij schreef bijvoorbeeld niet *elkaar* maar *malkander*. Leren schreef hij met dubbel ee: *leeren*. En mens schreef hij met sch: *menssch*. En hij schreef niet gebarentaal, maar *taal der teekenen*. Zijn Nederlands is ouderwets en daarom moeilijk te lezen.

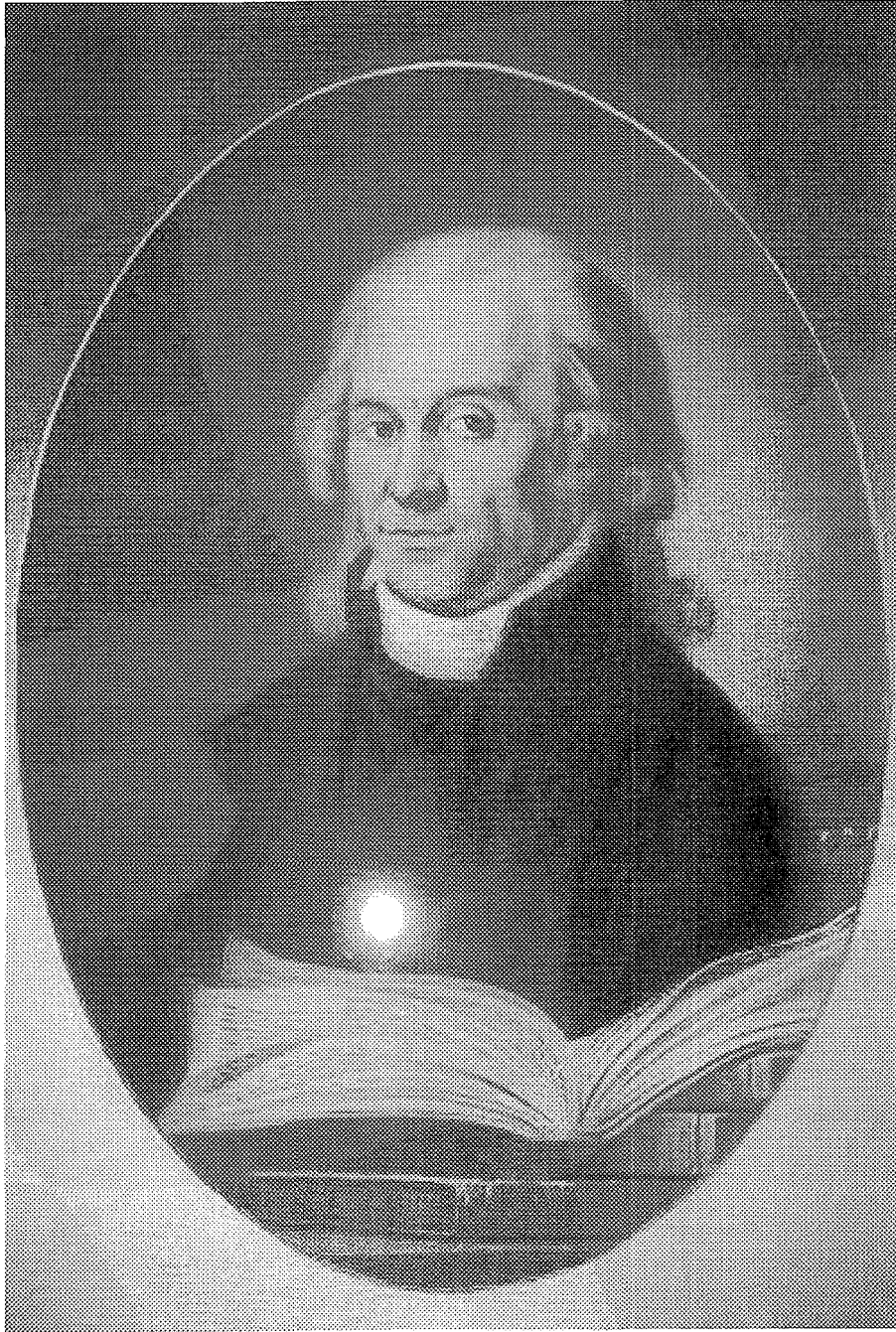
Maar zijn ideeën zijn modern. Guyot vond de *taal der teekenen*, de gebarentaal dus, heel belangrijk. Via de gebarentaal konden leerlingen alles leren.

Hij schreef bijvoorbeeld:

*Zij leeren denken en worden gezellig en communicatief;
zij leeren God hunnen Schepper en de plichten jegens hun
evenmensch kennen.*

*Maar ook zij leeren een ambagt of handwerk zo dat in plaats
van tot last van dit instituut of van de maatschappij in het
generaal, zij tot nuttige burgers in het vervolg worden opgelegd.*

Zijn Nederlands is even wennen. Maar als je goed leest, begrijp je wel wat er staat.

H.D. Guyot

Hieronder staan nog twee teksten die Guyot heeft geschreven.
Die teksten hebben we vertaald in modern Nederlands:

Onderwijs is als een trap, tree voor tree omhoog. Tot de leerlingen bewust zijn van het kunnen leren en later hun nut kunnen hebben voor de samenleving en hen zelf.

En:

Voor dovenonderwijs is hartstocht en geduld nodig. Dove leerlingen moeten door onderwijs rede en geheugen verwerven. Ik beheers hun taal en kan mij uitdrukken in gebaren, ondersteund door de taal van de ogen.

Guyot kwam op voor zijn dove leerlingen. Hij vond dat ze recht hadden op een eigen taal, op onderwijs in hun eigen taal. Hij vond dat ze een vak moesten leren, zodat ze hun eigen geld konden verdienen. En niet afhankelijk blijven van hun ouders of van de kerk.

Toen werd Guyot erg ziek. De eerste dove onderwijzer, Johannes de Bie Vroom stond aan zijn ziekbed. Guyot keek hem aan en spelde langzaam: T H E E. Johannes begreep het meteen. Hij ging naar de de dochter van Guyot en vroeg om een kopje thee voor de zieke.

Op 10 januari 1828 stierf Henri Daniël Guyot. Hij werd begraven op de Zuider-begraafplaats aan de Hereweg te Groningen. Op zijn school zaten toen 148 leerlingen.

Zijn twee zoons gingen door met zijn werk.

Als je meer wilt weten over het leven van Henri Daniel Guyot, lees dan het boek van Henk Betten. Hij is zelf doof en heeft het leven van Guyot bestudeerd. Zijn boek heet Bevrijdend Gebaar. Maar misschien heb je het al lang gelezen ...

Guyot leefde lang, lang geleden. Als je een plaatje van hem ziet, lijkt hij een ouderwetse man, maar in zijn tijd was hij modern en opstandig.

Pierre Desloges

Pierre werd in 1742 in Frankrijk geboren.

Zijn vader en moeder waren horend. Op zijn vierde jaar kreeg hij een zusje, Marie-Anne. Zij was ook horend.

Zijn vader had een goede baan, hij haalde de belastingen op. Omdat zijn vader veel geld verdiende, kon Pierre leren lezen en schrijven. Alleen de rijke mensen konden onderwijs voor hun kinderen betalen. Arme kinderen konden dus meestal niet lezen en schrijven.

Toen Pierre 7 jaar was, kreeg hij de pokken. Dat is een vreselijke ziekte die in ons land niet meer voorkomt. Door die ziekte werd hij stokdoof. Hij hoorde niets en kon alleen maar trillingen voelen. Hij kon ook niet spreken omdat zijn mond verlamd was.

Hij was de enige dove in het stadje en kon dus van niemand de gebarentaal leren. Als hij met andere mensen wilde communiceren, schreef hij op wat hij wilde zeggen.

Hij ging naar Parijs toen hij 21 jaar oud was, tegen de wens van zijn ouders. Hij begon als leerjongen. Een leerjongen is een jongeman die een vak leert van een oudere. Zo leerde Pierre het vak van boekbinder en behanger.

In Parijs ontmoette hij een dove Italiaan. Van hem leerde hij gebarentaal.

In 1779 verscheen zijn boek *Observaties van een Dove & Stomme*. Zijn boek is tegen het orale onderwijs en voor de gebarentaal.

Pierre was een revolutionair. Hij was betrokken bij de Franse Revolutie. De Franse Revolutie was een opstand van het gewone volk tegen de rijke en de machtige mensen, de adel en de kerk. Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap! Dat was waar de revolutionairen voor vochten. Die revolutionairen werden Jacobijnen genoemd.

Pierre schreef boeken maar ook muurkranten, dat waren grote vellen papier met tekst erop. Die vellen papier werden op de muren in Parijs geplakt. Een soort affiches of graffiti dus.

Hij ondertekende met *Le Sourd & Muet*. Dat is Frans en

Parijs, 1779

Ik ben doof vanaf mijn zevende jaar.
Ik werd aan mijzelf overgelaten en kreeg geen enkel onderwijs vanaf het moment dat ik een beetje kon lezen en schrijven.
Ik ging naar Parijs en werd leerjongen tegen het advies en de wens van mijn ouders.
Ze meenden dat ik niet in staat was om wat dan ook te leren.
Ik was gedwongen werk te zoeken om te overleven.
Er was niemand die me steunde of beschermde.
Ik had geen enkele bron van inkomsten.
Ik kwam tweemaal in het armenhuis terecht omdat ik geen werk had.
Ik moest voortdurend vechten tegen armoede, vooroordelen, beledigingen, de wreedste pesterijen van ouders, vrienden, buren en collega's. Ze noemden mij een beest, een idioot, een gek die beweert dat hij verstandig is en intelligenter dan zij, maar die op een gegeven moment wel in de Petites Maisons terecht zal komen.
Dit is de situatie van de vreemde dove auteur.
Dit zijn de aanmoedigingen en de raad die hij ontving.
In deze omstandigheden - met gereedschap in de ene hand en een pen in de andere - dat hij deze observaties op papier heeft gezet.

Pierre Desloges

betekent: De Dove & Stomme. Zijn muurkranten werden door veel mensen in Parijs gelezen.

Pierre werd in de gevangenis gegooid, omdat hij een revolutionair, een Jacobijn, was. Vanuit de gevangenis schreef Pierre Desloges nog vele brieven en boeken.

De droom van de Jacobijnen was de droom van een wereld zonder onrechtvaardigheid en discriminatie, de droom van een wereld waarin ieder gelijk is en iedereen gelukkig kan zijn. Pierre Desloges was een Jacobijn. Na de val van de Jacobijnen werd niets meer van hem vernomen. We weten dus niet wanneer hij is gestorven.

Het boek van Desloges *Observaties van een Dove & Stomme* is in het Frans geschreven. In ouderwets Frans. Het is vertaald in het Nederlands. Niet in gewoon modern Nederlands, maar in het oud-Nederlands uit die tijd. In hetzelfde Nederlands als van Guyot.

Van het boek van Pierre Desloges heeft Handtheater een toneelstuk gemaakt. Dat heet *De man, de stad en het boek*. In dat toneelstuk spelen drie dove acteurs de rol van Pierre Desloges. Pierre zegt in dat toneelstuk bijvoorbeeld:

Alle voorwerpen in de wereld dragen een gebaar in zich, zijn zwanger van een gebaar. Kijk naar de lucht en zie de vogel vliegen. Vleugels. Vogel. Kijk naar de bloem, zij opent haar knop. Bloem. Kijk naar de vlinder die voorbij fladdert. Vlinder. Kijk naar het water dat de berg af stroomt. Rivier. Kijk naar de zon en koester je in haar warmte. Zon. Kijk naar mij en zie mijn ogen. Ogen. Kijken. Kijken.

Gebarentaal is beeldend. De handen schilderen de gevoelens in de lucht met fijne penseelstreken, met zachte kleuren, of met grote trefzekere bewegingen, in heldere sprekende kleuren. Geen andere taal is geschikter om grote en sterke gevoelens in de ziel te planten.

Abbé Charles Michel de l'Épée (1712 - 1789)

HOOFDSTUK 3

RAP EN RAPPERS

Waar komt rap vandaan?

Rap is ontstaan in de sloppenwijken van Amerika, in de jaren zeventig. De zwarte jongeren die in die achterbuurten woonden, hadden hun eigen taal, *slang*. Spreek uit als: sleng.

In slang betekent rappen: praten.

De zwarte mensen die in Amerika wonen, komen oorspronkelijk uit Afrika.

In Afrika zijn al honderden jaren lang vertellers en zangers, griots genoemd. Ze reisden van het ene dorp naar het andere.

Overall vertelden ze hun verhalen, vaak met muziek erbij.

Rappers zijn de moderne griots.

Het begon allemaal in de Bronx, een grote wijk in New York waar heel veel zwarten wonen.

Op de straatfeesten draaiden DJ's plaatjes. Zij ontdekten het scratchen. Je zet de naald in een groef van de plaat en draait de plaat met je handen linksom of rechtsom. Dat geeft een ritmisch geluid. De DJ's vertelden op het ritme van het scratchen hun verhaal. Zo ontstond de rap.

Rappers zijn moderne dichters die rappen over alles wat ze belangrijk vinden.

Wat is rap precies?

Als je rapt, dan doe je dit:

- Je praat swingend op muziek.
- Je praat achter elkaar door en je gebruikt heel veel woorden.
- Je laat de woorden op elkaar rijmen, aan het einde van de zin, maar ook midden in de zin.
- Je gebruikt ook woorden die met dezelfde letter beginnen.
- En je gebruikt woorden die ongeveer hetzelfde klinken.

Waar gaat rap over?

Er zijn verschillende soorten rap:

- rap over de rapper zelf, over wat ze meemaken in het dagelijkse leven
- rap over het moederland Afrika, waar veel zwarte rappers van afstammen
- rap over stoer doen, wapens en geweld, de zogenaamd *gangsta rap*
- rap over wat er allemaal fout is in de wereld, de zogenaamde *message rap*.

Een voorbeeld van rap

De rappers Lange Frans en Baas B maakten pas een rap met als titel *Zinloos*.

Die rap gaat over zinloos geweld. De laatste tijd zijn er een paar horende jongens op straat vermoord. Daniel van Cottem, Joes Kloppenburg, Meindert Tjoelkert, René Steegmans en Kerwin Duinmeijer. Ze zijn allemaal dood, terwijl ze onschuldig waren. Vermoord door agressieve mensen. Lange Frans en Baas B maakten een rap.

Daniël van Cottem

Bracht z'n chick naar het station

En hoe de fuck kon hij nou weten dat z'n einde daar begon

Hij kreeg een klap voor z'n kop hij keek niet om en hield z'n mond

Tot ie de volgende ochtend met hersenletsel opstond

Z'n pa vond dat het tijd werd voor het ziekenhuis

Ik freakte als een gek toen ik het zag op de buis

Die ene klap dat was de fatale

hij zou het einde van de dag niet meer halen

Joes Kloppenburg

Hij ging uit in onze hoofdstad
Amsterdam, vrijdagavond, dat beloofd wat
Is wat hij dacht maar die nacht bracht wat anders mee
Zag een gevecht aan het einde van een lange steeg
Was niet het type dat zweeg
Waardoor hij zo veranderde, in het type dat de klappen kreeg
Kwam in het nauw, werd getrapt en zegt ie wat ie wou
Het allerlaatste wat ie schreeuwde dat was kappen nou

Refrein 2x

Hoeveel moeten er nog komen
Hoeveel moeten er nog gaan
Wie waren deze helden
We doen het hier in jullie naam

Meindert Tjoelkert

Probeert een fiets van de gracht te redden
Om maar es effe iets te zeggen
En of het nodig was, de daders vonden van wel
Ze pakten daarna nog een biertje en z'n grafsteen spelt:
Omdat ik de moed had om er wat van te zeggen
Was hij wel veilig kan iemand mij dit uitleggen
Want waarom zien we al die woede
Ik kwam alleen maar op voor het goede

Renée Steegmans

Deed zijn dagelijkse boodschappen
Hij kon niet weten dat ze hem zouden doodtrappen
Riep die twee drollen op een brommer tot de orde
Waardoor hij zelf nu het slachtoffer zou worden
Vroeg om respect ging gestrekt en werd afgebekt
En met een helm werd er vet op hem in gemept
Das niet correct en wat men zegt dat is zeker waar
Waar zijn die mensen van ik stond erbij en keek ernaar

Refrein 2x

Hoeveel moeten er nog komen
Hoeveel moeten er nog gaan
Wie waren deze helden
We doen het hier in jullie naam

De lijst is lang God allemachtig
Met Kerwin Duinmeijer sinds augustus 83
In de trend van het moment is nog killer en kouder
En de angst en de haat zijn vertrouwder
Ligt het aan ons zelf of ligt het aan het lot
Kijken we naar boven richten we tot God
Weer een stille tocht weer iemand kapot
En schieten op de deur van een disco is geen sport
Nou ik heb meer gemeen met de slachtoffers dan de daders
Dus deze is voor hun moeders en vaders
Hun broeders en zusters die niet meer kunnen rusten
En hopelijk maken we iemand bewuster
Verkeerde tijd en een verkeerde plek
Is dat de juiste situatie voor de juiste gek
Nou check jezelf en verdedig je grenzen
Want aan het eind van de dag zijn we allemaal mensen

Refrein 2x

Hoeveel moeten er nog komen
Hoeveel moeten er nog gaan
Wie waren deze helden
We doen het hier in jullie naam

Rap in gebarentaal

Heb je voor rappen muziek nodig?

Nee, dat hoeft niet. Rappen is een verhaal, of eigenlijk een soort gedicht, ritmisch vertellen.

Daar heb je geen muziek voor nodig. Het ritme kan ook uit jezelf komen.

Je kan dus ook rappen in gebarentaal.

In rap worden rijmwoorden gebruikt. Kijk maar in de rap van Lange Frans en Baas B.

Bijvoorbeeld in het eerste couplet:

station-begon
mond-opstond
ziekenhuis-buis
fatale-halen.

Die rijmwoorden staan aan het einde van de zin, maar soms ook midden in de zin.

Bijvoorbeeld in het vijfde couplet:

ging gestrekt en werd afgebekt.

Ze gebruiken ook woorden die ongeveer hetzelfde klinken, zoals *gaan en naam*.

Rijmen in gebarentaal gaat anders.

Daar gaat het niet om woorden die hetzelfde klinken, maar om gebaren die op elkaar lijken.

Daarbij gaat het vooral om gebaren die dezelfde handvorm hebben.

Gebaren met dezelfde handvorm zijn bijvoorbeeld:

werken en fietsen (allebei een S-hand)
dwingen en morgen (allebei een A-hand)
cultuur en olifant (allebei een C-hand)

Rap in gebarentaal maakt dus gebruik van gebaren met dezelfde handvorm.

HOOFDSTUK 4

Workshops

Op dinsdag 12 oktober en woensdag 13 oktober zijn er zes workshops.

Workshop is een Engels woord. Een workshop is een soort les waarin je samen iets doet of maakt.

Iedere workshop duurt anderhalf uur.

De workshops zijn georganiseerd door Handtheater.

Handtheater is een theatergroep van dove toneelspelers.

Ze geven toneelvoorstellingen in de Nederlandse Gebarentaal.

Handtheater komt uit Amsterdam,.

Welke workshops zijn er?

Workshop Nederlandse Gebarentaal

Begeleiders: John van Gelder (doof) en Daan Frumeau (doof).

Jullie gaan spelletjes doen met gebarentaal.

Gebarentaal in het theater is anders dan gewoon gebaren.

Theatergebaren moeten groot en duidelijk zijn. Anders kunnen de mensen in de zaal niet zien wat je zegt.

Jullie gaan ook een rap maken in gebarentaal.

Workshop drama

Begeleiders: Levent Beskardes (doof, komt uit Parijs) en

Lotte Nouwen (doof)

In de workshop drama gaan jullie oefenen met toneelspelen.

Niet ouderwets toneel met pruiken, gekke kleren en grime,

maar modern toneel.

Workshop dans en beweging

Begeleiders: Ratskellar (doof, komen uit Amerika)

Jullie gaan dansen en een rap maken in gebarentaal.

Workshop grime

Begeleiders: Jean Couprie (doof) en Elly Meijer (doof)

Grime is de make-up die toneelspelers gebruiken.

Jullie gaan een ontwerp maken voor het beschilderen van je

gezicht. Daarna gaan jullie elkaar beschilderen.

Workshop kleding

Begeleiders: Teja Vossen (horend) en Roos Wattel (doof)

In de workshop kleding gaan jullie de kleding bekijken van vroeger tot nu.

Jullie gaan een feestkostuum ontwerpen en maken.

Workshop theateraffiches

Begeleiders: Hilde Salverda (horend) en Bart Koolen (doof)

Een theateraffiche is een groot papier dat op straat kan worden opgehangen

Of in het theater. Theateraffiches is een soort reclame.

Jullie gaan zelf een affiche maken.

Jullie krijgen een doos. Wat zit er in die doos?

IK-boek

Iedere leerling en docent krijgt een IK-boek. Dat IK-boek vul je in, voor woensdag.

Op woensdagmiddag moet je je IK-boek inleveren bij Handtheater.

Van alle IK-boeken maakt Handtheater een boek. Daarna krijg je je IK-boek weer terug.

GUYOT, YO! boek

Het GUYOT, YO! Boek is dit boek. Er staat informatie in over Henri Daniël Guyot en Pierre Desloges. En informatie over rap.

Een vel met naamstickers

Je krijgt een vel met naamstickers. De stickers kan je gebruiken om bijvoorbeeld achter op een tekening te plakken die je hebt gemaakt.

Een naamkaartje

Je krijgt een naamkaartje. Dat naamkaartje doe je op je trui of shirt.

Het boek *Observaties van een Dove & Stomme*

Dit boek is geschreven door een dove man in Frankrijk. Zijn naam is Pierre Desloges. Het boek is geschreven in 1779, dus 225 jaar geleden! Het is een heel oud boek, maar de inhoud is modern.

Het toneelstuk *De man, de stad en het boek*

Dit toneelstuk gaat over Pierre Desloges.

HOOFDSTUK 5

HET TONEELSTUK GUYOT, YO!

Handtheater gaat met jullie een toneelstuk maken. Dat toneelstuk heet **GUYOT YO!**

Het toneelstuk gaat over Henri Daniël Guyot en over Pierre Desloges. Hij leefde in dezelfde tijd als Guyot. En over rap en rappers.

John van Gelder en Jean Couprie spelen ook mee in het toneelstuk. Jean speelt Guyot en John speelt Pierre Desloges. Op het podium komt een groot scherm. Op het scherm worden foto's geprojecteerd. Zwart-wit foto's van lang geleden en kleurenfoto's van nu. Verder zijn er ook stukjes film te zien. Zwart-wit films van vroeger en kleurenfilms van nu. Vijftien leerlingen gaan meespelen in het toneelstuk. Zij gaan dansen en rappen.

De andere leerlingen gaan andere belangrijke dingen doen. Ze gaan programmaboekjes maken, spandoeken, toegangskaartjes en nog veel meer. Het toneelstuk eindigt met een rap van alle leerlingen.

Het toneelstuk duurt een uur.

De voorstelling is op dinsdag 23 november in de Oosterpoort in Groningen.

Dat is een echt theater met een grote zaal.

We verwachten veel publiek.

COLOFON

Tekst Mieke Julien
Vormgeving Hilde Salverda

GUYOT YO! is gemaakt voor het gelijknamige theaterproject door Handtheater in opdracht van de Guyotschool voor VSO te Groningen.